

J.nr. 24-11-000004
Ref.: Miljø &
Erhvervsregulering
Den 24. juni 2024

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2024/2025

Udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2024/2025 (gødskningsbekendtgørelsen) har været i ekstern høring i to omgange hhv. i perioden fra den 22. april 2024 til den 20. maj 2024 og fra den 31. maj 2024 til den 17. juni 2024 hos en bred kreds af myndigheder og interessenter.

Landbrugsstyrelsen har modtaget seks eksterne høringssvar med bemærkninger.

Høringssvarene er indsendt af følgende høringssparter:

Biogas Danmark
Genanvend Biomasse
HedeDanmark
Landbrug & Fødevarer
Nature Energy
Stiesdal SkyClean

I det følgende gennemgås de modtagne bemærkninger. Landbrugsstyrelsens kommentarer hertil er anført i temaer, og høringssvarene er gengivet i hovedtræk.

For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til bilag med fremsendte høringssvar, som kan findes på høringsportalen.dk

Der vil som udgangspunkt kun være kommenteret på forhold, der vedrører gødskningsbekendtgørelsens område og alene på de ændringer, der indgår i bekendtgørelsesudkastet for planperioden 2024/2025. For bemærkninger vedrørende bekendtgørelsens indhold generelt, kan der rettes henvendelse til Landbrugsstyrelsen.

Landbrugsstyrelsen har efter høringen foretaget mindre lovtekniske ændringer i bekendtgørelsesudkastet udover det nævnte i dette notat.

Indhold

Generelle bemærkninger.....	3
Type 2-korrektion	3
Kriterier for at være med i Register for Gødningsregnskab.....	4
Udnyttelsen af efterafgrøder på biogasanlæg	4
Fratræk af kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet	5
Bioaske	5
Anden organisk gødning	6
Forarbejdet husdyrgødning (forarbejdet afgasset biomasse).....	7
Komposteret husdyrgødning.....	8
Analyser af gødning.....	8
Nye husdyrnormer for fjerkræ	8
Mulighed for kvælstofnorm for græs til svin.....	9
Normen til kløvergræs.....	10
Eftervirkning af kvælstoffikserende efterafgrøder	10
Specifikke bemærkninger, som ikke var en del af høringen	10

Generelle bemærkninger

Landbrug & Fødevarer bemærker, at bekendtgørelsen kommer for sent i høring af hensyn jordbrugernes planlægning og bemærker yderligere, at selv om Landbrugsstyrelsen har forsøgt at sende bekendtgørelsen tidligere i høring ved en 2-faset høring, er dette ikke optimalt, da det kun er et halvt billede af bekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer bemærker yderligere, at gødskningsreglerne bliver kendt for sent i forhold til, at der på nuværende tidspunkt ikke er udarbejdet en tilhørende vejledning, da det kan fremme forståelsen af reglerne. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at vejledningen offentliggøres hurtigst muligt, og ikke først efter reglerne er trådt i kraft 1. august.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen skal bemærke, at høringsmaterialet bestræbes udsendt så tidligt som muligt. I år har styrelsen valgt at afprøve en tofaset høring for at fremme en hurtigere høringsproces vedr. bekendtgørelsens materielle indhold. Det betyder dog, at der ikke i den første høring er det fulde overblik over bekendtgørelsen, da bekendtgørelsens bilag ikke kan være klar så tidligt.

Et alternativ for at opnå en tidligere høring er, at erhvervet fremadrettet anvender husdyrnormer, der ikke er baseret på de seneste produktionsdata. Dette vurderer Landbrugsstyrelsen dog ikke er en ønskværdig løsning.

Husdyrnormerne er afhængige af de seneste produktionsdata, der kommer ind fra erhvervet, og kan ikke fastsættes før alle data er indhentet og behandlet. Dette arbejde betyder, at Landbrugsstyrelsen først har de endelige normer klar til høring i midten af maj. Landbrugsstyrelsen indgår gerne i dialog med Landbrug & Fødevarer om alternative muligheder, således at bekendtgørelsen samlet set kan komme tidligere i høring.

Det skal bemærkes, at der er krav om, at erhvervsrettede bekendtgørelser offentliggøres senest 4 uger før ikrafttrædelse.

Ift. bemærkningen om en vejledning, så vil de høringsbreve der har indgået i høringen bidrage til en forklaring af de foreslåede regelændringer. Landbrugsstyrelsen arbejder på at få klargjort en vejledning, så hurtigt som muligt.

Type 2-korrektion

Landbrug & Fødevarer finder det umiddelbart positivt, at dokumentationsperioden ændres, så det er muligt at lave type 2-korrektion.

Landbrug & Fødevarer har i tidligere høringssvar bemærket, at det fortsat er et ønske, at der kan korrigeres pr. site/CHR-nr. og ikke på CVR-nr., da mange bedrifter opkøber eller lejer nye stalde, hvorfor der kan være forskellige staldsystemer på bedriften med deraf følgende forskellig effektivitet.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det ville være at foretrække, at dokumentationsperioden for type 2 kun var 360 dage, så tilfældige dage i kvartalsafslutningen ikke risikerer at kræve 5 kvartaler i dokumentationsperioden.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen kvitterer for bemærkningen om ændringen af dokumentationsperioden.

Med hensyn til bemærkningen om, at kunne type 2-korrigerer pr. CHR-nr., har Landbrugsstyrelsen de seneste år delvist imødekommet Landbrug & Fødevarers ønsker, dog kun ved overtagelsen af nye besætninger. Landbrugsstyrelsen vil dog ikke stille i udsigt, at det kan gøres pr. CHR, da det ikke umiddelbart kan administreres eller kontrolleres.

Længden af dokumentationsperiode på 365 dage kan være i perioden fra 1. juli til 31. august, det vil sige 2 måneder længere end planperioden. Landbrugsstyrelsen finder derfor at en dokumentationsperiode på 365 dage er rimelig.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Kriterier for at være med i Register for Gødningsregnskab

Landbrug & Fødevarer vil gerne pointere, at normen kun skal beregnes af arealer med en N- eller P-norm. Arealer uden kvote skal altså ikke indgå i beregningsgrundlaget.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen skal for en god ordens skyld bemærke, at der henvises til bestemmelser i gødskningsloven og ikke gødskningsbekendtgørelsen, hvorfor bestemmelserne ikke har indgået i høringsmaterialet.

Landbrugsstyrelsen har været i dialog med Landbrug & Fødevarer, som har uddybet bemærkningen, der henvises til hvordan det beregnes om man kan være frivilligt tilmeldt Register for Gødningsregnskab jf. Gødskningslovens § 6, nr. 2. Denne bestemmelse siger at en virksomhed kan være frivilligt tilmeldt, hvis *virksomheden dyrker på sit areal afgrøder, som samlet er omfattet af en kvælstofnorm fastsat i medfør af § 13, stk. 3, på mindst 90 kg kvælstof pr. hektar pr. år*. I denne beregning indgår også arealer med afgrøder, hvor kvælstofnormen er fastsat til 0 kg N. Det vil sige arealer med eksempelvis bælgplanter dermed også indgår i beregningen af om den gennemsnitlige kvælstofbelastning er over eller under 90 kg N pr. hektar.

Udnyttelsen af efterafgrøder på biogasanlæg

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det vil være positivt for energisektoren og næringsstofbalancen, hvis landbrugere høster deres efterafgrøder og får dem afgasset i biogasanlæg. Denne praksis tillader genbrug af næringsstoffer og muliggør, at afgasset biomasse kan bruges som gødning på et tidspunkt, hvor den kommende hovedafgrøde kan udnytte den optimalt. Dette giver en række klima- og miljøfordele, da det reducerer risikoen for kvælstofab og fremmer bedre udnyttelse af næringsstofferne. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at reglerne for fratræk af kvælstof i gødningsregnskabet, ligeledes bør være gældende for næringsstoffer i afgasset biomasse, der har ophav fra efterafgrøder.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen ser det på nuværende tidspunkt ikke som værende muligt at gennemføre en model for fratræk i gødningsregnskabet, hvis der afsættes høstede efterafgrøder til biogasanlæg. En sådan mulighed ville medføre, at landbruger på markniveau indberetter, hvilke markers efterafgrøder, der høstes og afsættes til biogasanlæg. Yderligere vil det kræve, at der føres kontrol med, at efterafgrøderne rent faktisk er afsat til biogasanlæg, hvilket kræver et nyt kontrol setup af et vist omfang.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Fratræk af kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet

HedeDanmark og Genanvend Biomasse bemærker, at overskriften over § 26 omhandler flere gødningstyper, end der fremgår af § 26.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen skal indledningsvist bemærke, at i høringen af bekendtgørelsen for planperioden 2024/2025 ikke er foretaget ændringer i § 26.

Landbrugsstyrelsen medgiver at overskriften over § 26 omhandler flere gødningstyper, end der omtales i § 26 stk. 1. Overskriften over § 26 gælder dog alle bestemmelser under denne, og der er forskel på i hvilke tilfælde gødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet.

I § 26 stk. 1, henvises der til bekendtgørelsens § 1, nr. 3. Denne bestemmelse dækker fælles biogas-, forarbejdnings-, komposterings-, pyrolyse-, forbrændings- og brændingsanlæg, der modtager kvælstof- eller fosforholdig gødning. Landbrugsstyrelsen finder det ikke nødvendigt, at virksomheder i Register for Gødningsregnskab skal kunne fratrække andre typer af gødning til anlæg, end dem der er listet i bestemmelsen, da det alene bør være gødninger, der er produceret på en virksomhed, der er med i Register for Gødningsregnskab, der skal kunne fratrækkes. Hvis HedeDanmark og Genanvend Biomasse finder det nødvendigt, at jordbrugsvirksomheder skal kunne fratrække andre typer af gødning end de nævnte anlægstyper, hører Landbrugsstyrelsen gerne mere herom.

Bioaske

HedeDanmark bemærker, at overskriften for § 48 er "Bioaske", som i bekendtgørelsen defineres som "Gødningstyper, der hidrører fra forgasning eller forbrænding af organisk materiale", ikke stemmer overens med anvendelsen af begrebet gødning som indgangsmateriel til forbrændings- eller brændingsanlæg, og at det derfor bør præciseres, at analysen for fosfor ikke gælder, når brændslet er halm og træ, som ikke betragtes som gødning. HedeDanmark bemærker, at overskriften "Bioaske" bør ændres, så det er utvivlsomt, at det ikke gælder alle typer bioaske.

Landbrug & Fødevarer vil gerne have uddybet, hvordan fosforindholdet i bioaske skal beregnes ud fra fosforindholdet i den modtagne gødning. Vil det f.eks. kræve, at man analyserer "gødningen" (f.eks. halm), eller om Landbrugsstyrelsen påtænker at lave en normtabel. Landbrug & Fødevarer forudser derudover, at det kan blive problematisk at få landbrugere til at acceptere modtagelse af andre mængder fosfor, end hvad der fremgår af analyser og vejeseidler for den reelt modtagne mængde.

Genanvend Biomasse bemærker ligeledes til § 48, at bestemmelsen i praksis er problematisk at håndtere. Hvis fosfor i bioaskeoutput skal svare til fosfor i inputmaterialerne, så bliver der indirekte stillet krav om, at alt analyseres for fosfor på inputsiden, dvs. også f.eks. træflis og halm. Hensigten må være at håndtere den fosfor, som tilføres i organiske gødninger.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Bekendtgørelsens definition af organisk gødning, jf. § 2, nr. 22, er meget bred, og derfor vil halm og træ, der tilgår et forbrændings- eller brændingsanlæg, hvoraf den producerede bioaske

efterfølgende anvendes på landbrugsjord, også være en gødning. Derfor gælder overskriften ”bioaske” alle typer af bioaske.

Det er korrekt, at indholdet af fosfor i indgangsmaterialet skal fastsættes. Fastsættelsen kan f.eks. foretages på baggrund af indholdet af fosfor i materialer, der svarer til fodermidler angivet i bilag 2, tabel 5, eller på baggrund af analyser af repræsentative prøver af indgangsmaterialet. Formålet med bestemmelsen er at fastsætte, at fosfor ikke forsvinder ved en forbrænding og at den korrekte mængde fosfor angives som afsat til jordbruger.

Landbrugsstyrelsen ændrer på baggrund af kommentaren til § 48 således, at der stilles tilsvarende krav til bioaske, som der gør til eksempelvis biokul. Det vil sige, at fosforindholdet i bioaske efter forbrænding skal bestemmes ved repræsentative prøver af udgangsmaterialet, som skal analyseres af et akkrediteret laboratorium og med samme analysehyppighed, som er månedligt. Der tilføjes derfor et nyt stk. 3 og 4 til § 48. Herved sikres overensstemmelse til krav for andre typer af gødning, hvor analyser af næringsstofindholdet er en mulighed.

Der har dog over en længere årrække været fastsat krav om, at der i Landbrugsstyrelsens Leverandørregister for gødningsleverancer også indberettes de modtagne mængder af kvælstof og fosfor i husdyrgødning, komposteret husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning, afgasset biomasse, anden organisk gødning, biokul og bioaske på forbrændings- og brændingsanlæg jf. bekendtgørelsens § 66. Derfor bør det at kunne fastsætte, både hvad der modtages (jf. § 66), og hvad der afsættes (jf. § 65), ikke være en ny udfordring for disse anlæg.

Bestemmelsens endelige udformning fremgår af bekendtgørelsen.

Anden organisk gødning

HedeDanmark bemærker, at i § 49 refereres der til ”Anden organisk gødning”. En lang række affaldsprodukter, der anvendes som gødning i landbruget, er omfattet af bek. nr. 1001 af 27/06 2018 Affald til jord bekendtgørelsen, hvoraf der fremgår analysekrav og hyppighed, og at det derfor bør afklares, hvilke regler der gælder. HedeDanmark og Genanvend Biomasse bemærker yderligere, at der forud for § 50 indgår ”m.m.” i overskriften. Det bør præciseres, hvad dette dækker over. Hvis det er andet affald, der er omfattet af Affald til Jord-bekendtgørelsen, bør denne også fremgå. Genanvend Biomasse bemærker yderligere, at det bør overvejes, om ikke der skal henvises til analyseprocedurerne i Affald til jord bekendtgørelsen i stedet.

Genanvend Biomasse bemærker, at § 49 bør suppleres med: For gødningstyper, der er omfattet af bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, skal indholdet af kvælstof og fosfor bestemmes i overensstemmelse med bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Der kan være forskellige formål med forskellige bekendtgørelser, og de skal alle sammen overholdes. Den måde anden organisk gødning reguleres på ift. anvendelse af kvælstof- og fosforholdig gødning på marken, og hvordan det herved indgår i gødningsregnskabet er sammensat med henblik på reguleringen af kvælstof. Der kan være andre hensyn der indgår i fastsættelsen af regler i bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

”M.m.” fremgår af titlen til bekendtgørelse om tilsyn med spildevandsslam m.m. til jordbrugsformål, derfor er det medtaget i gødskningsbekendtgørelsen, da det nødvendigvis er

bekendtgørelse om tilsyn med spildevandsslam m.m. til jordbrugsformål, der definerer, hvad der er omfattet af disse regler. Med hensyn til analyseprocedurer i andre bekendtgørelser, så kan der være forskellige hensyn i de forskellige regelsæt.

Anden organisk gødning i gødskningsbekendtgørelsen, er omfattet af denne bekendtgørelses definition. Om dette omfatter mere eller mindre, end der er omfattet af bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål kan Landbrugsstyrelsen ikke udtale sig om, da denne bekendtgørelse hører under Miljøministeriets ressort.

Vedrørende Genanvend Biomasses bemærkning om henvisning til bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål skal Landbrugsstyrelsen endnu engang bemærke, at det er to forskellige regelsæt, og at gødskningsbekendtgørelsen fastsætter egne regler jf. bekendtgørelsens § 49 og § 50.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Forarbejdet husdyrgødning (forarbejdet afgasset biomasse)

HedeDanmark og Biogas Danmark bemærker at, det bør sikres, at det i § 51 stk. 2, efter en bioforgasning og en separation fortsat er muligt at fastsætte en kvælstofudnyttelse for hhv. fiberfraktionen og den tynde fraktion, som samlet giver det kvælstofudnyttelseskrav, der er på materialerne ved tilførslen til biogasanlægget. Nature Energy bemærker et generelt behov for at præcisere, at afgasset biomasse også kan forarbejdes på et forarbejdningsanlæg, hvor der er flere produkter fra anlægget, hvor udnyttelsen kan være forskellig.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen har ved bekendtgørelsen ikke tilsigtet at lave materielle ændringer af de gældende regler.

Landbrugsstyrelsen er opmærksom på det forhold, at forarbejdningsanlæg i dag ikke alene forarbejder husdyrgødning, men at der kan tilføres mange typer af organiske gødninger i anlæggene herunder afgasset biomasse, der er blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Jf. gødskningsloven findes begrebet forarbejdet afgasset biomasse ikke, men ifølge loven skal der ved afgasset biomasse forstås organisk materiale efter produktion af biogas ud fra husdyrgødning, affald, vegetabilsk biomasse eller blandinger heraf. Afgasset biomasse, der består af husdyrgødning iblandet op til 25 pct. anden organisk gødning end husdyrgødning, der afgasses i et biogasanlæg, betragtes som husdyrgødning. Der vil som udgangspunkt være tale om husdyrgødning, selvom der sker fortynding eller blanding med andet end faste ekskrementer eller urin fra husdyr, f.eks. hvis det blandes med afgasset vegetabilsk biomasse, affald, vand m.v. Afgasset biomasse opgøres i gødningsregnskabet som hidtil, som en del af opgørelsen af den forbrugte husdyrgødning

I bekendtgørelsen vil afgasset biomasse derfor jf. ovenstående være at betragte som husdyrgødning, når det tilgår et forarbejdningsanlæg. Landbrugsstyrelsen vil i forbindelse med en evt. ændring af gødskningsloven udvide bemærkningerne om forarbejdningsanlæg og forarbejdet husdyrgødning.

Grundlæggende er regler for produkter fra forarbejdningsanlæg ikke ændret, og bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet, men mulighederne vil blive bibeholdt i gødskningsvejledningen.

Komposteret husdyrgødning

Genanvend Biomasse bemærker behovet for, hvornår noget kan defineres som værende komposteret husdyrgødning og foreslår, at komposteret husdyrgødning defineres som *husdyrgødning eller blandinger med mindst 75 pct. husdyrgødning regnet på tørstofbasis før kompostering, der er komposteret på et fælles komposteringsanlæg*

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

En kompost, hvori der indgår husdyrgødning, vil være komposteret husdyrgødning uanset, hvor lille en andel husdyrgødning, der indgår i komposten.

Hvis forskellige gødninger blandes, er der altid mulighed for at skille dem ad rent teknisk i gødningsregnskabet. Gødningsregnskabet kan ikke tage højde for mange forskellige kombinationer af husdyrgødning, anden organisk gødning og kunstgødning. Det vil være indberetterens ansvar at sikre, at det indgår korrekt i gødningsregnskabet.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Analyser af gødning

Stiesdal bemærker, at det er et uhensigtsmæssigt krav, at der skal foreligge 12 repræsentative prøver, og at anlæg, der kun har opereret i dele af planperioden, får udfordringer ved at opfylde kravet.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i bilag 3 bør tilføjes, at analyser skal foretages på et akkrediteret laboratorium jf. § 44, stk. 3.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen har på baggrund af bemærkningen justeret både §§ 46 og 47 og bilag 3 således, at det fremgår, at der stilles krav om en månedlig analyse fremfor krav om 12 analyser i planperioden. For anlæg, der opererer i en fuld planperiode, vil kravet således fortsat være 12 analyser af repræsentative prøver for en planperiode.

Ift. Landbrug & Fødevarers bemærkning til bilag 3, finder Landbrugsstyrelsen det unødvendigt at gentage bekendtgørelsens § 44, da en bekendtgørelse altid skal læses i sin helhed.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Nye husdyrnormer for fjerkræ

Landbrug & Fødevarer opfordrer fortsat til, at ikrafttrædelse af ændringen af ab lager normtallet for udegående fjerkræ udskydes til planperioden 2025/2026. Landbrug & Fødevarer begrundede i 2023 en forlænget overgangsperiode med, at nuværende gødningsaftaler ofte er indgået i tillid til, at der var ro om fosforreguleringen frem til 1. august 2025, hvor der er varslet en skærpelse af fosforloftet for bl.a. fjerkræ fra 33 kg til 29 kg.

Behovet for en forlænget overgangsperiode er blevet tydeligt skærpet med Landbrugsstyrelsens fremlægning af de erhvervsøkonomiske konsekvenser. Beregningerne viser et tab alene som følge af udbyttenedgang for økologiske fjerkræproducenter på 4,32 mio. kr. Langt den største del af den økologiske fjerkræproduktion er ægproduktion, hvor der primo 2024 var ca. 65 aktive erhvervsbesætninger med økologisk ægproduktion. Det gennemsnitlige tab er derfor i størrelsesordenen 65.000 kr. pr. besætning. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor kraftigt til, at indregningen af kvælstof og fosfor afsat på udearealer i ab lager mængderne udskydes, så der bliver mere tid til at implementere nye foderteknologier eller indgå nye gødningsaftaler.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Det er korrekt, at en forøgelse af normen for både kvælstof og fosfor for udegående fjerkræ medfører en udgift for erhvervet, som beregnet i de erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udsigten til skærpede fosforlofter for fjerkræ har været kendt i flere år, og derfor har erhvervet haft det samlede billede af, hvordan reguleringen er sammensat og dermed også mulighed for at indrette sig derefter.

Producenterne er blevet varslet sidste år og Landbrugsstyrelsen finder det nødvendigt ikke at udskyde ændringen af normerne yderligere.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Mulighed for kvælstofnorm for græs til svin

Landbrug & Fødevarer bemærker, at økologiske griseproducenter typisk indkøber grovfoder (græsensilage) fra andre virksomheder. Det er kun få virksomheder, som har arealer til rådighed i egen virksomhed. Der kan være et tæt samarbejde mellem de to virksomheder, men det er to forskellige CVR-numre. Derfor er det nødvendigt, at der åbnes for samme mulighed for at anvende kvælstofnormer for græs, som sælges til en anden virksomhed med grise. Hvis sælgeren ikke kan indregne kvælstofnormen i sin gødningskvote, bliver det umuligt eller meget dyrt for økologiske griseproducenter at skaffe det nødvendige og lovpligtige grovfoder.

Landbrug & Fødevarer bemærker yderligere, at den samme mulighed for at anvende kvælstofnormer for græs til grise også bør gælde for græs til fjerkræ. Økologiske fjerkræproducenter anvender mest helsæd af bygært og majsensilage, som det lovpligtige grovfoder til økologisk fjerkræ, men kan også anvende græsensilage eller hø.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Vedrørende salg af græs mellem to virksomheder skal Landbrugsstyrelsen bemærke, at den virksomhed, der dyrker græsset, kan få norm til de pågældende arealer, såfremt der kan dokumenteres et salg ved en faktura jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1, punkt 3.

Til bemærkningen vedr. samme mulighed for fjerkræ, vil Landbrugsstyrelsen lade forslaget indgå i det videre arbejde i arbejdsgruppen vedr. husdyrnormer under Normudvalget.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Normen til kløvergræs

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det skal være muligt at gødske græsmarker efter det faktiske kløverindhold i marken og ikke ift. den udsåede kløverandel i græsblandingen. F.eks. kan tørke bevirke, at kløveren i nogle marker dør væk. Derfor ønsker landbrugeren at gødske efter normen for rent græs i resten af sæsonen, hvilket ikke er foreneligt med de nuværende regler.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen har arbejdet på en løsning, hvorved normen for græs fastsættes ud fra det faktiske indhold af kløver i marken, men har været udfordret at samspillet til kvægundtagelsen. Med afviklingen af kvægundtagelsen arbejdes der videre med en løsning.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af bekendtgørelsesudkastet.

Eftervirkning af kvælstoffikserende efterafgrøder

Landbrug & Fødevarer bemærker, at eftervirkningen for kvælstoffikserende efterafgrøder er sat for højt (50 kg N pr. ha.) i forhold til, hvad landbrugeren oplever som opnåeligt. Den høje indregnede eftervirkning bevirker, at der ikke er mange landbrugere, der gør brug af denne mulighed. Landbrug & Fødevarer mener dog, at det er meget vigtigt, at dette alternativ til efterafgrøder fastholdes som en mulighed og appellerer derfor til, at Landbrugsstyrelsen får udarbejdet et større fagligt grundlag på flere lokaliteter i Danmark, så eftervirkningen kommer ned på et mere realistisk og praktisk opnåeligt niveau. Lige nu sidder landbrugeren med risikoen ved dårlig etablering eller ugunstige vækstvilkår f.eks. tidlig vinter.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger

Landbrugsstyrelsen har fastsat eftervirkningen af alternativet til 50 kg N pr. hektar med udgangspunkt i analyser foretaget af AU.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Specifikke bemærkninger, som ikke var en del af høringen

<i>Interessant</i>	<i>Bestemmelse</i>	<i>Bemærkning</i>	<i>Landbrugsstyrelsens bemærkning</i>
Landbrug & Fødevarer	§ 9, stk. 2	Landbrug & Fødevarer er undrende overfor, at det fremgår, at der skal kunne dokumenteres antal dyr både i indeværende og efterfølgende planperiode. Landbrug & Fødevarer vil derfor gerne have oplyst, om landbrugere f.eks. vil kunne komme i klemme i forbindelse med salg af dyr.	Landbruger skal ved en kontrol kunne dokumentere, at den producerede mængde græs er anvendt. Det kan være ved de oplyste muligheder i bestemmelsen.
Landbrug & Fødevarer	§ 13, stk. 5 og § 14	Det bør være muligt at overtage dokumentation fra	Landbrugsstyrelsen har svaret på dette ved tidligere

		tidligere ejer i forbindelse med korrektion af N-normen ved højere udbytte, herunder som minimum hvis ejerkredsen bag virksomheden er den samme.	høringer. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.
Landbrug & Fødevarer	§ 24	I tilfælde af <i>f.eks.</i> brand og tyveri <i>og lignende</i> (bør udvides med det som er skrevet med kursiv), så det også er muligt at søge denne dispensation ved uheld, hvor en tank med gødning f.eks. lækker. Der kunne f.eks. stå ”ved uforudsete hændelser eller forse majeure lignende tilfælde”.	Landbrugsstyrelsen har svaret på dette ved tidligere høringer. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.
Landbrug & Fødevarer	§ 48	Det fastsættes, at kvælstofindholdet i bioaske er 0 kg N pr. ton. Landbrug & Fødevarer mener, at samme regel bør indføres for biokul på trods af, at biokul indeholder en lille mængde kvælstof. Der er tale om en ekstrem lav kvælstofudnyttelse, hvorfor N-udnyttelsen i § 51 er sat til 0. For at undgå, at det ikke-udnyttelige kvælstof skal belaste kvælstofloftet, bør kvælstofindholdet også fastsættes til 0 kg N.	Når udnyttelsen i biokul er sat til 0 pct. tæller den mængde kvælstof, der er i biokullet, ikke med ift. overholdelsen af kvælstofkvoten. Hvis Landbrug & Fødevarer derimod med ”kvælstofloftet” mener det organiske kvælstofarealkrav, så er det alt kvælstof uanset udnyttelse, der tæller med i overholdelsen af dette. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.